

Dosarul nr. 1ra-375/2022
1-21139267-01-1ra-16032022

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul acestuia, Lichii Boris, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 decembrie 2021, în privința inculpatului

Mamolea Pavel, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.09.2021 – 18.11.2021;

Instanța de apel: 09.12.2021 – 27.12.2021;

Instanța de recurs ordinar: 16.03.2022 – 25.10.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 18.11.2021, Mamolea Pavel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În privința inculpatului Mamolea Pavel s-a aplicat măsura preventivă arestul preventiv, cu luarea imediată sub strajă din sala de ședință, cu menținerea acesteia până la intrarea sentinței în vigoare.

În baza art.90¹ Cod penal, executarea pedepsei închisorii stabilită inculpatului Mamolea Pavel s-a suspendat parțial, urmând ca acesta să execute pedeapsa închisorii pe un termen de 6 luni în penitenciar de tip semiînchis, iar executarea părții rămase pe un termen de 6 luni să fie suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an, cu liberarea ulterioară de pedeapsă a lui Mamolea Pavel, cu condiția ca acesta în perioada de probațiune nu va săvârși alte infracțiuni și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În conformitate cu prevederile art.90 alin.(6) lit. c¹), d), f), h) Cod penal, se obligă inculpatul Mamolea Pavel după executarea pedepsei în penitenciar, să participe la un program special de tratament și de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent, să acorde susținere materială familiilor victimelor Pavel Lupașcu, Andrei Axenti și Sergiu Barabaș, să participe la programe probaționale care vor fi stabilite de Biroul de Probațiune de la locul său de domiciliu, să fie supus monitorizării electronice pe o perioadă de 10 luni.

S-a dispus de a încasa din contul lui Mamolea Pavel în beneficiul statului

cheltuielile judiciare în sumă de 1 088 lei.

S-a dispus de a încasa din contul inculpatului Mamolea Pavel în beneficiul lui Lupașcu Pavel suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a dispus de a încasa din contul inculpatului Mamolea Pavel în beneficiul lui Axenti Andrei, reprezentat de către reprezentantul legal Axenti Oleg, suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Prin aceeași sentință procesul penal în privința lui Niculcea Maxim, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Codul penal, s-a încetat, cu liberarea lui de răspundere penală.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Mamolea Pavel la 09.07.2021, aproximativ la orele 22:30, în baza unei intenții huliganice, aflându-se în spatele zonei destinate pentru fumători, din cadrul Cafenelei "Loft" pe str. Strii nr.3, mun. Bălți, loc care prin destinația sa este oricând accesibil publicului, conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale, în mod intenționat, încălcând normele morale de comportament în societate, adică ordinea publică, a iscat un conflict verbal cu Lupașcu Pavel, care a fost urmat de acțiuni de aplicare a violenței, și anume: Mamolea Pavel ca urmare a unor cuvinte necenzurate aruncate lui Lupașcu Pavel îi aplică și o lovitură cu pumnul în față, ca urmare ultimii fiind despărțiți imediat de către persoanele din apropiere, iar Mamolea Pavel părăsește locul faptei.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.20210D0448 din 12.08.2021 la examinarea medico-legală a lui Lupașcu Pavel s-a depistat traumatism craniu-cerebral, acut, închis, manifestat prin comoție cerebrală, prezenta echimozelor pe față, care se califică drept vătămări ușoare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut că, în drept, faptele inculpatului Mamolea Pavel întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal - huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei.

3. Sentința a fost contestată prin apelul procurorului în Procuratura mun. Bălți, Muntean Oxana, prin apelul avocatului Sofroni Ana în interesele părților vătămate Lupașcu Pavel, Axenti Andrei și a reprezentantului legal Axenti Oleg, prin apelul avocatului Lichii Boris în interesele inculpatului Mamolea Pavel.

3.1. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Niculcea Maxim să fie recunoscut vinovat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și să-i fie numită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 563 unități convenționale.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a invocat că inculpatul Niculcea Maxim a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, cu caracter unic, cu formă de vinovăție - săvârșită cu intenție. Relevă circumstanțe care atenuază răspunderea, cum sunt: căința sinceră, anterior nu a fost condamnat. La fel, a notat faptul comiterii inflațiunii în complicitate cu alte persoane, ceea ce l-a determinat să întreprindă acțiuni de aplicare a violenței în privința persoanelor.

Obiectează că fiind liberat de răspundere penală, de la Niculcea Maxim nu au fost încasate atât cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea constatărilor și a rapoartelor de expertiză, cât și faptul că părțile vătămate au fost lipsite de dreptul de a-și

valorifica cheltuielile suportate în urma faptei infracționale comise în privința lor.

Consideră că, în accepțiunea art.61 Cod penal, doar supunerea lui Niculcea Maxim răspunderii penale îl va corecta, iar aplicarea unei pedepse va fi echitabilă în raport cu fapta comisă.

3.2. Avocatul Sofroni Ana în numele părților vătămate Lupașcu Pavel, Axenti Andrei și a reprezentantului legal Axenti Oleg, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura încasării prejudiciului moral și dispunerea încasării prejudiciului moral integral în sumă de câte 20 000 lei din contul inculpatului Mamolea Pavel în beneficiul părților vătămate Lupașcu Pavel și Axenti Andrei. La fel, solicită casarea sentinței în latura stabilirii pedepsei, fără a fi aplicate prevederile art.90¹ Cod penal și stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis inculpatului Mamolea Pavel. Totodată, solicită repunerea în termenul de declarare a apelului.

Avocatul a făcut referire la proba video anexată la dosar, care redă în detaliu cele petrecute la data de 09.07.2021 în localul "Loft", situat în mun. Bălți, str. Strîi, notează că este dovedit faptul că anume Mamolea Pavel este instigatorul actului de huliganism care a avut loc la data de 09.07.2021. Declarațiile inculpatului Mamolea Pavel sunt combătute de proba video anexată, iar recunoașterea vinovăției de către inculpat a fost motivată doar de reducerea pedepsei.

A remarcat că, aplicând prevederile art.90¹ Cod penal prin suspendarea parțială a pedepsei rămase pe un termen de 6 luni, prima instanță i-a stabilit acestuia o pedeapsă prea blândă care nu va atinge scopul pedepsei penale și anume cea de conștientizare a caracterului social periculos al acțiunilor săvârșite de către inculpatul Mamolea Pavel.

Cu referire la prejudiciul moral, consideră că raportat la circumstanțele cauzei penale, suma de 2 000 lei este una prea mică. Ambele părți vătămate au avut de suferit în urma acțiunilor ilegale ale lui Mamolea Pavel, una dintre care Axenti Andrei fiind minor, fapt ce servește o circumstanță agravantă la calificarea acțiunilor inculpatului.

A mai indicat că, în privința comportamentului obraznic al inculpatului Mamolea Pavel ulterior comiterii infracțiunii, amenințând pe Lupașcu Pavel că va fi iarăși bătut în cazul în care se va adresa organelor de drept.

A solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului în legătură cu faptul aflării avocatului Ana Sofroni în regim de autoizolare din cauza suspiciunilor de infectare COVID 19.

În contextul prevederilor art.403 alin.(1) Cod penal, a notat că Mamolea Pavel până la momentul de față nu a achitat despăgubirile materiale încasarea cărora a fost dispusă de către prima instanță.

3.3. Avocatul Lichii Boris în numele inculpatului Mamolea Pavel, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea totală a acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mamolea Pavel să fie eliberat de răspunderea penală și atras la răspundere contravențională, cu respingerea acțiunilor civile formulate de Lupașcu Pavel și Axenti Andrei.

În susținerea apelului, avocatul a invocat jurisprudența CEDO, potrivit căreia soluția cea mai potrivită pentru problema supra-aglomerării ar fi reducerea numărului de deținuți prin utilizarea mai frecventă a măsurilor punitive non-privative de libertate și minimizarea recurgerii la detenția preventivă. La fel și recomandările Comitetului de Miniștri ONU nr.R (99) 22 și Rec (2006) 13, care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele la detenție.

A notat că, în cadrul dezbaterilor judiciare acuzatorul de stat a solicitat

recunoașterea inculpatului Mamolea Pavel vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută la art.287 alin.(1) Cod penal și numirea în privința sa a pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

A mai remarcat faptul că la data comiterii infracțiunii inculpatul Mamolea Pavel avea vârsta de 19 ani, ceea ce în contextul art.79 alin.(1) Cod penal permite aplicarea în privința lui a pedepsei penale mai blânde decât prevede legea penală pentru comiterea infracțiunii incriminate în baza art.287 alin.(1) Cod penal.

Complementar acestei circumstanțe a relevat despre caracteristica pozitivă a inculpatului Mamolea Pavel la locul de muncă cât și efectuarea de către ultimul a studiilor superioare universitare. La fel, a notat că are loc permanent de trai.

Apărarea a apreciat sentința ca fiind vădit tendențioasă, neobiectivă, inechitabilă și abuzivă, care nu denotă un act a justiției, ci o depășire a forței coercitive a statului.

În acest sens, a remarcat în privința depășirii de către instanța de judecată a limitelor acuzării în partea în care motivează că acțiunile inculpatului au degenerat într-un conflict mai mare, cu implicarea altor persoane. Altminteri, Mamolea Pavel este învinuit doar de conflictul cu Lupașcu Pavel.

A mai susținut că, instanța de judecată procedează greșit și injust când dispune încasarea cheltuielilor judiciare de 1 088 lei numai de la Mamolea Pavel, care are o contribuție minoră și nu are în genere contribuție la întreaga faptă infracțională, pentru care sunt puse sub învinuire alte persoane, în privința cărora dosarul penal a fost disjuns.

Consideră că, instanța de judecată procedează absolut ilegal când admite acțiunea civilă depusă de către partea vătămată Axenti Andrei și încasează de la Mamolea Pavel cu titlu de prejudiciu material 2 000 lei și cu titlu de prejudiciu moral alte 2 000 lei. Or, Mamolea Pavel nu a fost nici învinuit măcar pentru careva fapte legate de partea vătămată Axenti Andrei. Astfel, acțiunea civilă depusă de Axenti Andrei a trebuit să fie respinsă în raport anume cu Mamolea Pavel.

A mai remarcat faptul că, leziunile corporale lui Lupașcu Pavel nu au fost cauzate de Mamolea Pavel. Or, după cum a indicat în rechizitoriu, Lupașcu Pavel după incidentul minor cu Mamolea Pavel, a participat la o altă bătaie cu alte persoane.

Consideră că, în rezultatul examinării prezentei cauze penale pe caz au fost stabilite circumstanțe care ar impune liberarea de răspundere penală a lui Mamolea Pavel, potrivit prevederilor art.55 Cod penal. A indicat că, în speța dată există circumstanțele prevăzute de art.89 Cod penal, care ar face posibilă liberarea inculpatului Mamolea Pavel de pedeapsa penală.

Totodată, în privința inculpatului P. Mamolea au fost constatate circumstanțe care atenuază răspunderea penală și anume: săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, de către o persoană care a atins majoratul.

Consideră că, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului cât și prevenția vor fi atinse prin aplicarea măsurilor de eliberarea de pedeapsa penală cu atragerea la răspundere contravențională.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 decembrie 2021, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, apelul avocatului Sofroni Ana în numele părților vătămate se respinge ca depus peste termen. Iar, apelul avocatului Lichii Boris în numele inculpatului Mamolea Pavel a fost admis, casată parțial sentința, în latura pedepsei în privința inculpatului Mamolea Pavel, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Mamolea Pavel recunoscut vinovat în baza art.287 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, conform prevederilor art.79

alin.(1) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime 500 unități convenționale ceea ce constituie 25 000 lei.

Se-a dispus eliberarea imediată de sub arest a lui Mamolea Pavel din instituția penitenciară, dacă nu se deține în baza altor hotărâri judecătorești.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, soluția adoptată în raport cu apelul declarat de avocatul Sofroni Ana în interesele părților vătămate și reprezentantului legal, o întemeiază în baza art.415 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, potrivit căruia, judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel adoptă una din următoarele decizii: respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402 Cod de procedură penală.

După cum rezultă din materialele cauzei, examinarea cauzei penale a avut loc cu prezența părților. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată de pronunțare a sentinței din 18.11.2021 (f.d.72, Vol.3) a avut loc inclusiv cu participarea avocatului Ana Sofroni. După pronunțarea sentinței integrale avocatului Sofroni Ana i-a fost înmănată copia sentinței adoptate, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f.d.82, Vol.3).

Astfel, pe caz începutul termenului de atac se calculează de la data de 18.11.2021, cu expirarea termenului la data de 03.12.2021. Însă, apelul a fost depus tocmai la data de 15.12.2021, adică peste termenul prevăzut de art.402 alin.(1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a respins argumentul avocatului Sofroni Ana în susținerea cerinței de repunere în termen a apelului declarat. Deși avocatul a invocat imposibilitatea declarării apelului în termen pe motivul aflării în regim de autoizolare din cauza suspiciunilor de infectare cu virusul COVID 19, atare împrejurări nu au fost dovedite în modul convenit. La apelul declarat nu au fost atașate, și nici în ședința instanței de apel nu au fost prezentate, înscrisuri confirmative a obligației de autoizolare la domiciliu.

Temeiurile de repunere în termenul de atac a sentinței nu pot fi acceptate din perspectiva prezumției veridicității lor prin simpla invocare, mai cu seamă în situația când se invocă obligația persoanei de autoizolare pe motivul suspiciunilor de infectare cu coronavirus. Or, în lumina dispozițiilor Comisiei naționale extraordinară de sănătate publică, la plasarea persoanei în regim de autoizolare, aceasta semnează declarație prin care se obligă să respecte regulile de carantină pe perioada a 14 zile. Revenind la speță, avocatul apelant Sofroni Ana nu a prezentat înscrisul confirmativ al plasării sale în regim de autoizolare.

Prin urmare a celor expuse, instanța de apel a conchis că, avocatul Sofronie Ana a omis termenul de atac a sentinței fără careva motive întemeiate, fără a dovedi temeiul pentru repunerea în termenul de atac a apelului.

Făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, instanța de apel a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Mamolea Pavel în baza art.287 alin.(1) Cod penal, precum și a inculpatului Niculcea Maxim în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Astfel, fapta inculpatului Niculcea Maxim nu trebuie pedepsită cu sobrietatea sancțiunii prevăzute de norma de incriminare a huliganismului în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal. Or, aceasta de rând cu recunoașterea vinovăției și căința sinceră a inculpatului sunt suficiente pentru previziunea comportamentului pozitiv a lui pe viitor, motivând liberarea de răspundere penală.

În contextul celor din urmă, instanța de apel a respins alegațiile apelului declarat de procuror, or, soluționarea cauzei este una justă.

Totodată, cercetând materialele cauzei, în raport cu criticile apelului avocatului Lichii Boris declarat în interesele inculpatului Mamolea Pavel, în speță se constată erorile de drept invocate referitor la pedeapsa stabilită celui din urmă. Prin numirea în baza art.287 alin.(1) Cod penal a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea parțială a acesteia în modul prevăzut de art.90¹ Cod penal pe un termen de 6 luni, și cu suspendarea condiționată a termenului rămas de 6 luni, prima instanță a stabilit o pedeapsă prea dură față de inculpat. Mai cu seamă în situația când însăși acuzarea a pledat în ședința instanței de fond pentru numirea în privința lui Mamolea Pavel a pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Instanța de apel consideră că, în speță sunt suficiente temeuri de a aplica inculpatului Mamolea Pavel o pedeapsă mai blândă.

Comiterea infracțiunii la vârsta de 20 ani, în cumul cu împrejurările care atestă faptul recunoașterii de către Mamolea Pavel a vinovăției în comiterea infracțiunii incriminate în baza art.287 alin.(1) Cod penal, căința sinceră a acestuia, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni și aceasta face parte din categoria celor mai puțin grave, instanța de apel le apreciază în ansamblul ca circumstanță excepțională, motivând astfel incidența prevederilor art.79 Cod penal.

4.2. La individualizarea pedepsei, prin aplicarea dispozițiilor art.art.61, 75, 79 Cod penal, instanța de apel a ținut cont de pericolul social și urmările prejudiciabile a faptei comise, existența unor daune morale cauzate prin infracțiune, de personalitatea inculpatului, care pentru prima dată a săvârșit o infracțiune și aceasta este din categoria celor mai puțin grave. Astfel, în privința lui Mamolea Pavel este oportună numirea pedepsei cu amendă.

La determinarea quantumului pedepsei, ținând cont de examinarea cauzei penale în procedură simplificată, de constatarea circumstanței excepționale, instanța de apel a dedus în privința inculpatului Mamolea Pavel stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Privitor la solicitarea apărării de aplicare în privința lui Mamolea Pavel a prevederilor art.55 Cod penal, în sensul liberării de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, instanța de apel a reținut că inculpatul nu întrunește condițiile legale, sub aspectul respectării condiția reparării prejudiciului cauzat.

4.3. Pe caz, părțile vătămate Lupașcu Pavel și Axenti Andrei au depus cereri de chemare în judecată, solicitând încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune de la ambii inculpați în sumă a câte 2 000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, în sumă a câte 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

La soluționarea acțiunii civile, prima instanță a reținut că, părțile vătămate Lupașcu Pavel și Axenti Andrei, prezentând bonurile de plată anexate la cererile de chemare în judecată, au dovedit paguba materială în mărime a câte 2 000 lei pentru fiecare. Astfel, concluzia de încasare din contul lui Mamolea Pavel în beneficiul părților vătămate a pagubei materiale a câte 2 000 lei, este întemeiată.

Totodată, întru deducerea soluției în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul părților vătămate, instanța de fond a dat apreciere cuvenită caracterului și gravității suferințelor psihice cauzate acestora, precum și a celor fizice. Instanța a conchis că părțile vătămate au fost nevoite să înfrunte incomodități morale. Pentru a deduce mărimea prejudiciului moral, instanța de fond a ținut cont și de măsura în care compensația poate aduce satisfacție persoanelor vătămate. Astfel, reieșind din circumstanțele pricinii instanța a constatat faptul că inculpatul Mamolea Pavel este ținut juridic să repare dauna morală cauzată părților vătămate Lupașcu Pavel și Axenti Andrei,

învăderându-se consecințele acțiunilor sale care au cauzat lui Lupașcu Pavel și Axenti Andrei, suferințe morale și anume - în urma acțiunilor de huliganism au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

În baza celor enunțate, cât și în lumina circumstanțelor pricinii, instanța de apel a dedus că, inculpatul Mamolea Pavel, prin fapta ilicită săvârșită a cauzat părților vătămate, una din care este minor, suferințe fizice din care reiese și dauna morală.

În acest sens, instanța de apel s-a afiliat cu deplină solidaritate raționamentelor conchise de prima instanță la soluționarea acțiunilor civile și constată că acestea sunt întemeiate, conformându-se cadrului legal pertinent acestei chestiuni, acordând deplină eficiență prevederilor art.1998, 2036, 2037 Cod civil, cât și a principiilor statuate în Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

4.4. Pe de altă parte, instanța de apel a reținut că materialele cauzei penale denotă efectuarea expertizelor judiciare cu întocmirea rapoartelor în acest sens și a rapoartelor de constatare (f.d.16-17; f.d.18-19 vol. I și f.d.77-78, Vol. 2), pentru efectuarea cărora au fost suportate cheltuieli în sumă de 1 088 lei.

Respectând prevederile art.art.227, 229 Cod de procedură penală și stabilindu-se cu certitudine vinovăția inculpatului Mamolea Pavel în săvârșirea infracțiunii, acestuia îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare. Soluția primei instanțe de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Mamolea Pavel în beneficiul statului, ținând cont de exigențele legale a normelor menționate mai sus, este una întemeiată. Or, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regulă.

5. Inculpatul Mamolea Pavel și avocatul acestuia, Lichii Boris, contestă cu recurs hotărârile instanțelor de fond și solicită casarea parțială a acestora, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului material și moral, cu aplicarea amnistiei.

În motivarea recursurilor declarate, recurenții invocă argumente similare celor din apel. Suplimentar, consideră aplicabile la caz dispozițiile Legii nr.234 din 24 decembrie 2021 privind amnistia.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate de recurenți, menționând că acestea urmează a fi respinse ca fiind vădit neîntemeiate.

6.1. Avocatul Sofroni Ana în numele părților vătămate a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate de recurenți, menționând că acestea urmează a fi respinse ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal lărgit constată că, titularii acestora invocă temeiurile pentru recurs stipulate la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, criticele recurenților se axează pe ideea că, instanțele de fond greșit au ajuns la concluzia în ce privește încasarea prejudiciului material și moral, considerând că soluția respectivă este absolut în contradictoriu cu circumstanțele cauzei, însă Colegiul penal lărgit consideră că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

Lecturând recursurile, Colegiul penal lărgit reține că, acestea nu sunt motivate prin prisma temeiurilor indicate, recurenții de fapt critică modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerând că acestea sunt insuficiente și nu dovedesc cu certitudine că au fost cauzate careva prejudicii părților vătămate drept rezultat al acțiunilor huliganice ale inculpatului Mamolea Pavel.

Colegiul penal lărgit menționează că, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală prevede o listă exhaustivă de temeiuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat. Critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înlătuiește de către instanța de recurs.

La fel, Colegiul penal lărgit consideră nefondate alegațiile din recursuri despre temeiul de drept prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, or, acestea nu și-a găsit confirmare la examinarea recursurilor declarate, iar la examinarea cauzei, instanța de apel a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală și hotărârea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, potrivit normelor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței.

Prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală stabilesc că, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel legal și întemeiat a menținut soluția primei instanțe în latura civilă, în partea încasării prejudiciului material și moral, la judecarea apelului declarat, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art.art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(8) Cod de procedură penală, în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de partea apărării, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct.4 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Colegiul penal lărgit respinge alegațiile invocate de către recurenți precum că, soluția privind dispunerea încasării prejudiciului material și moral din contul inculpatului Mamolea Pavel este absolut în contradictoriu cu circumstanțele cauzei. Instanța de apel în lumina circumstanțelor pricinii, a dedus că, inculpatul Mamolea Pavel, prin fapta ilicită săvârșită a cauzat părților vătămate, una din care este minor, suferințe fizice din care reiese și dauna morală. Mai mult, părțile vătămate Lupașcu Pavel și Axenti Andrei, prezentând bonurile de plată anexate la cererile de chemare în judecată, au dovedit paguba materială în mărime a câte 2 000 lei pentru fiecare.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține că, instanțele de fond au dat apreciere cuvenită caracterului și gravității suferințelor fizice și psihice cauzate părților vătămate, fiind nevoite să înfrunte incomodități morale, au ținut cont și de măsura în care compensația poate aduce satisfacție persoanelor vătămate. Astfel, inculpatul Mamolea Pavel este ținut juridic să repare dauna morală cauzată părților vătămate Lupașcu Pavel și Axenti Andrei, învederându-se consecințele acțiunilor sale de huliganism, prin care au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

Pe de altă parte, referitor la alegațiile recurenților cu privire la aplicarea Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, urmează a se ține cont că, odată ce hotărârea instanței de apel devine definitivă și executorie la data adoptării, iar inculpatul Mamolea Pavel la această dată dobândește statutul de condamnat, întru examinarea aplicării prevederilor Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia, urmează de a aborda problema enunțată în instanța de judecată în conformitate cu prevederile art.469 alin.(1) pct.15) Cod de procedură penală.

Prin urmare, analizând argumentele recurenților, în coraport cu materialele cauzei și decizia recurată, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, careva încălcări de procedură, sau încălcări a drepturilor și intereselor inculpatului, nu au fost depistate, totodată instanțele de judecată au pus la baza soluției numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și au motivat admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Astfel, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, deoarece instanțele ierarhic inferioare și-au motivat în deplină măsură soluția adoptată, prin analiza obiectivă a cumulului de probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor.

În plus, se reține că motivele invocate în recursurile de pe rol, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (f.d.191-198) în coraport cu motivele invocate de recurenți, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat

chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În aceste condiții instanța de recurs conchide că, n-a fost constatată prezența în speța examinată a unei erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, deoarece instanța de apel n-a admis o eroare, care ar afecta soluția acesteia.

Din cele expuse, Colegiul penal lărgit concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, motiv pentru care recursurile ordinare declarate de către inculpatul Mamolea Pavel și de către avocatul acestuia, Lichii Boris urmează a fi respinse ca inadmisibile.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul acestuia, Lichii Boris, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Mamolea Pavel*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 decembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie